

Lom kommune,
Sognefjellsvegen 6,
2686 Lom
post@lom.kommune.no

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET
HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD
2322 RIDABU
TLF: 62 55 53 10
EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NO
NETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

Samlet høringsuttalelse til kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel for Lom kommune

Jordvernalliansen i Innlandet er dannet av en rekke organisasjoner innen landbruk, miljø og fagbevegelse, og arbeider for bevaring av dyrket mark og matjord, og mot en stadig forverring av norsk sjølforsyningsgrad og matsikkerhet. Alliansen består blant annet av LO Innlandet, Naturvernforbundet, Bondelaget, Natur og Ungdom, Bonde- og Småbrukarlaget, Kokkenes Mesterlaug og Bygdeungdomslaget.

I Norge er kun 3 prosent av landarealet dyrket mark. Dermed er det nok av andre arealer å bygge på i Norge. Det tar minst 1000 år å danne et ti centimeters lag med matjord. Matjord er dermed i praksis en ikke-fornybar ressurs. Den gode matjorda danner grunnlag for jordbruket som vi har i dag. Nydyrking på dårligere arealer vil ikke gi samme grunnlag for matproduksjon. Med en voksende befolkning må vi både ivareta den gode matjorda vi har, og i tillegg drive aktiv nydyrking.

Stortinget strammet i juni 2021 inn det nasjonale jordvernmålet. Maksimalt 3000 dekar dyrket mark skal nå omdisponeres årlig, mens målet tidligere lå på maksimalt 4000 dekar. Omdisponeringen skal dermed ned med en firedel. Kommunene har en sentral rolle i oppfølgingen av strategien. Denne kraftige innstrammingen må få konsekvenser for all kommunal og regional arealplanlegging, samt for overordnede kommunale og regionale planverk.

Dette fordrer en klar endring av praksis, noe regjeringen også har gitt kommunene tydelige meldinger om:

- Regjeringen ga i brev til alle landets kommuner 8. januar 2021 klar beskjed om å vektlegge jordvern i arbeidet med å nå FN's bærekraftsmål.
- I felles brev fra Landbruks- og matdepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet 23. mars i år oppfordret regjeringen alle landets kommuner til å vedta egne jordvernstrategier, og til å vedta egne nullvisjoner for omdisponering av dyrket mark.

Vi har gått gjennom Lom kommunes høringsutkast til kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

Det er positivt at Lom kommune i forbindelse med **kommuneplanens samfunnsdel** har utarbeidet en egen **arealstrategi**. Dette er i tråd med regjeringens oppfordringer (jf ovenstående). Arealstrategien er ikke omfattende, og den kortfattede teksten kan sies å mangle en analyse av framtidige problemstillinger og håndtering av disse. Imidlertid inneholder den et klart mål om at «*Lom kommune skal arbeide for at dyrka mark ikkje blir omdisponert til andre føremål*».

Dersom dette blir gjennomført i praksis i alle saker, er arealstrategien fyllestgjørende på jordvernområdet. For å tydeliggjøre dette mener vi Lom kommune bør **innlemme en nullvisjon for omdisponering av dyrket mark i sin kommuneplan**. Dette er i tråd med oppfordringen fra regjeringen i brev av 23. mars i år (jf også side 1), der kommunene eksplisitt oppfordres til å vedta «*en nullvisjon, siden det er lite rom for nedbygging av dyrka jord i årene som kommer*» (sitat fra brevet).

I brevet fra regjeringen oppfordres kommunene også til å gå gjennom sine allerede vedtatte planer for å finne tidligere omdisponerte arealer som står urørt og som det er mulig å **tilbakeføre** til LNFR-område. I den grad dette ikke er gjort i **kommuneplanens arealdel**, anbefaler vi Lom kommune om å gjøre en analyse av resterende arealer.

Mange kommuner har vedtatt offensive jordvernstrategier og andre plandokumenter. Tønsberg kommune er blant dem som har vedtatt en nullvisjon for omdisponering av dyrket mark og et mål om tilbakeføring, se side 6-7 her: <https://www.tonsberg.kommune.no/tjenester/naring-og-landbruk/landbruk/plan-for-vern-av-matjord/>

Kommuneplanens samfunnsdel omtaler for øvrig den store betydningen som jordbruket har i Lom kommune, og tar også for seg knappheten på jordbruksareal og konsekvensene av dette.

Vi mener videre at Lom kommunes høringsutkast til **kommuneplanens arealdel** har svært mange gode trekk. Etter konsekvensanalyse og første gangs høring er flere arealer med dyrket eller dyrkbar mark tatt ut av planen. Dette gjelder både områder for boligbygging og for fritidsboliger, noe vi vil rose Lom kommune for.

Som det framgår av planomtalen ved 2. gangs høring berører ingen av de nye områdene for boligbygging (på totalt 35,4 daa) dyrket mark: «*Ved å opne for bustadbygging i dei føreslegne områda unngår ein omdisponering av både dyrka mark, innmarksbeite og dyrkbar jord.*»

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

Tilsvarende har kommunen etter første gangs høring gått kritisk gjennom forslag til områder for fritidsbebyggelse, og foreslår kun ett nytt område for hytter. Det pekes her på landbruksnæringas tilbakemeldinger om utmarksbeite og potensiell dyrkingsjord. Dette må også ses i sammenheng med at det er 63 ubygde tomter i allerede regulerte hyttefelt, som det også står omtalt.

Vi oppfordrer til sist kommunen om å ta et kritisk blick på om det er nødvendig å omdisponere 10,5 daa dyrkbar jord i Frisvollskogen nord til næringsformål

Avslutningsvis vil vi lykke til videre med det gode planarbeidet inn i siste fase – med oppfordring til å vedta en nullvisjon for omdisponering, og med mål om fullt og helt å unngå å omdisponere dyrket mark i kommuneplanperioden.

Med vennlig hilsen arbeidsutvalget i Jordvernalliansen i Innlandet,

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Lars Opsal jr	Odd Erik Kokkin	Stephan Viehmann	Lars Arne Mjørland
Innlandet Bondelag	LO i Innlandet	Naturvernforbundet i Innlandet	Innlandet Bondelag

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

NATURVERNFORBUNDET – INNLANDET BONDELAG – INNLANDET NATUR OG UNGDOM – LO INNLANDET – KOKKENES MESTERLAUG HEDOPP
NORSK NÆRINGS- OG NYTELSESMIDDELARBEIDERFORBUND – BONDE- OG SMÅBRUKARLAGET – BYGDEKVINNELAGET
INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR FRED OG FRIHET AVDELING HEDMARK/OPPLAND – BYGDEUNGDOMSLAGET
NORGES MILJØVERNFORBUND REGION ØSTLANDET